

Zingend uitzien naar de komst van de Heer

Begin van de advent met 'lessons and carols'

De adventstijd is voor veel mensen een periode waarin de muziek een belangrijke rol speelt: er vinden talrijke kerstconcerten plaats en onze kerkkoren bereiden zich met hart en ziel voor op de kerstvieringen. Daarbij lijkt het soms wel alsof de meditatieve sfeer van de advent ondergesneeuwd raakt onder het feestelijke kerstgevoel. In Haarlem-Noord zal de advent dit jaar op een bijzondere wijze worden geopend. Op zaterdag 2 december wordt dan om 17.00 uur in de H. Adelbertuskerk een zgn. 'Festival of Lessons and Carols' gehouden, een viering vanuit de anglicaanse traditie waarin het verlangend uitzien naar de komst van de Heer volop beleefd kan worden.

Eén van de dirigenten van het ad-hoc-koor dat deze viering zal verzorgen is *Frank de Ruyter*. Deze 34-jarige Haarlemse musicus is van jongs af aan gefascineerd door deze bijzondere Engelse traditie. Als jongetje van 10 zong hij al mee in het Festival of Lessons and Carols dat ieder jaar op 23 december in de Sint-Bavokathedraal wordt gehouden. Hij was toen leerling van de Koorschool Sint Bavo en kwam dus sowieso in aanraking met de Engelse koortraditie. Toen hij enkele jaren geleden meezong in het koor van de kathedraal van St. David in Cardiff (Wales) maakte hij voor het eerst een 'carol service' mee op Kerstavond, een voor hem onvergetelijke ervaring. We vroegen Frank wat hem zo aanspreekt in deze vorm van liturgie.

"Een mooi evenwicht tussen de traditie en de beleving. Aan de ene kant een strakke liturgische vorm, geënt op de eeuwenoude liturgie van de metten, maar aan de andere kant een invulling die kan variëren en die dicht bij de mensen staat. Een Festival of Lessons and Carols laat de Bijbelse boodschap volop klinken in negen lezingen, terwijl daarna diezelfde boodschap op een soms volkse manier wordt verklankt in de liederen (carols)."

Processie, lezingen en carols

Kun je nog iets meer vertellen over de vorm van het Festival?

"De viering begint in het donker. Het koor, de lectoren en de voorganger(s) komen dan met brandende kaarsen in processie de kerk binnen. Op kerstavond wordt daarbij altijd het bekende kerstlied 'Once in Royal David's City' gezongen. Voor de komende adventsviering hebben we gekozen voor het verstilde 'Kom tot ons, de wereld wacht': eerst voorgezongen door een solist, dan door het koor en daarna stemt de hele gemeenschap in.

Vervolgens verwelkomt de voorganger van de viering de aanwezigen en nodigt hen uit tot gebed. Dit mondt uit in het gezamenlijk bidden van het Onze Vader.

Daarna begint de kern van de viering: de reeks van negen lezingen, die elk door een andere persoon worden voorgedragen – in de Engelse traditie gaat dat heel hiërarchisch vanaf de jongste koorknaap tot de bisschop – en die steeds worden gevolgd door één of meer 'carols'.

Eveneens overgenomen uit het getijdengebed is het zingen van de 'responses', waar enkele korte Bijbelteksten in dialoogvorm worden gezongen. De viering eindigt met een slotgebed en de zegenwens door de voorganger. Tot besluit volgt nog een gezamenlijk te zingen lied."

Er wordt dus niet gepreekt?

"Nee, de bedoeling is juist dat de lezingen voor zichzelf spreken en dat er niets wordt uitgelegd. Hoewel, je maakt wel mee dat sommige voorgangers het niet kunnen laten om van het welkomstwoord een uitgebreide preek te maken."

Wat christenen verbindt....

Is een Festival of Lessons and Carols een typisch anglicaanse aangelegenheid?

“Het is wel is de Anglicaanse Kerk ontstaan, maar een dergelijke viering kan zondermeer ook in andere kerken mensen aanspreken. In Engeland zie je dat ook in rooms-katholieke kerken dergelijke vieringen gehouden worden en in ons eigen land heeft het protestantse Centrum voor de Kerkzang een succesvolle uitgave verzorgd met een Nederlandse versie van het ‘festival’. Deze vorm leent zich dan ook heel goed voor oecumenisch gebruik, want het is een liturgie die bestaat uit wat christenen met elkaar verbindt: Bijbellezingen, gebed en muziek.”

Aansprekende teksten en mooie muziek

Is een Festival of Lessons and Carols aan het begin van de advent niet veel te vroeg?

“Oorspronkelijk was het inderdaad een kerstgebeuren. Op Kerstavond van het jaar 1918 vond het eerste Festival of Nine Lessons and Carols plaats in de kapel van King’s College. Die traditie bestaat daar nog steeds en werd wereldwijd bekend door de radio- en tv-uitzendingen van de BBC. Ook in Nederland zijn er nog steeds mensen voor wie het pas echt Kerstmis is als ze op 24 december de Carols uit Cambridge hebben gezien en gehoord. Maar je ziet dat er tegenwoordig ook aangepaste carol services gehouden worden op andere momenten in het kerkelijk jaar, met name in de advent. De grote belangstelling is voor de ‘festivals’ wijst erop dat veel mensen gevoelig blijken te zijn voor een liturgische vorm waarin zij door aansprekende teksten en met mooie muziek worden geleid naar de essentie van de christelijke geloofstraditie.”

Bert Stolwijk

U kunt zich nog aanmelden voor het koor.

Op 2 december zal het koor alle gezangen instuderen gedurende **een scratchdag**. Dit betekent dat we op 2 december overdag de muziek repeteren om die dan om 17:00 uitvoeren (de muziek en lunch zullen worden verzorgd).

Aanmelden kan door een mail te sturen naar advent@frankderuyter.nl, mocht u vragen hebben dan kunt u die ook naar dit adres sturen. Als u zich graag wilt aanmelden zonder digitale rompslomp dan kunt u uiteraard Frank de Ruyter, Bert Stolwijk of Hinke Hillege aanspreken na de dienst.